

Динаміка ставлення українців до ЗНО

Результати національного опитування
До 10-річчя ЗНО в Україні

На замовлення програми ТСН

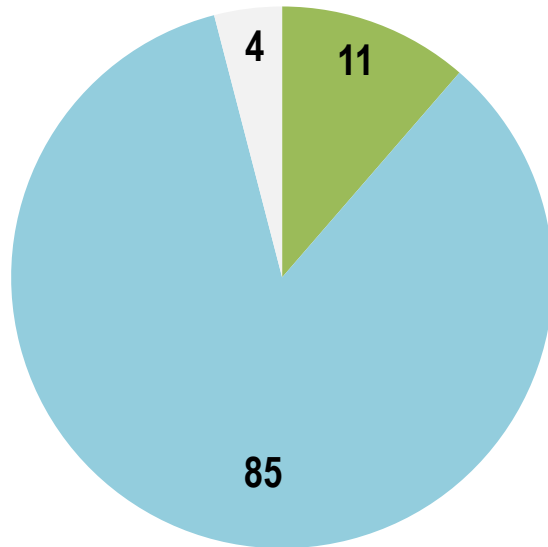
- ❑ Опитування проводилося з **3 по 8 травня 2018 року**
- ❑ Аудиторія: населення України від 18 років і старші
- ❑ Вибірка репрезентативна за віком, статтю і типом поселення
- ❑ Вибіркова сукупність: **2000** респондентів
- ❑ Особисте формалізоване інтерв'ю (face-to-face)
- ❑ Помилка репрезентативності дослідження: не більше **2,2%**

- ❑ Згідно з результатами дослідження, проведеного Соціологічною групою «Рейтинг», за 10 років, які минули з часу запровадження в Україні ЗНО при вступі до вищих навчальних закладів, **ставлення до нього в суспільстві значно покращилось**: так, якщо у травні 2008 року лише чверть опитаних підтримували (однозначно або скоріше) запровадження ЗНО в Україні замість вступних екзаменів, то у травні цього року даний показник зафіксовано на рівні 52% (майже 75% – серед тих, хто особисто складав тести ЗНО).
- ❑ Чим молодші респонденти та чим вищий рівень їх доходів та освіти, тим більше вони підтримують ідею запровадження ЗНО замість вступних іспитів. Також, дещо вища підтримка спостерігається на Заході та серед тих, хто має досвід складання ЗНО (особисто або їхні діти/внуки), дещо нижча підтримка – на Сході та серед тих, хто не має відповідного досвіду.
- ❑ Подібна ситуація спостерігається і щодо оцінок справедливості ЗНО: так, **якщо 10 років тому лише 26% вірили, що ЗНО дозволяє більш справедливо оцінювати рівень знань вступників, то цього року кількість оптимістично налаштованих громадян склала вже 52%**. Важливо, що у справедливості ЗНО набагато частіше вірять ті, хто складала такі іспити (70%), аніж ті, хто не мав подібного досвіду (45%).
- ❑ **40% вірять, що вступ до вищих навчальних закладів можливий без корупції** (це майже вдвічі більше порівняно з дослідженням 2008 року – 22%). Більш того, **46% вважають, що запровадження ЗНО сприяє боротьбі з корупцією** при вступі до вищих навчальних закладів (19% у 2008). Знову ж таки, оптимістів більше серед молоді та людей середнього віку, забезпечених та з вищою освітою, мешканців Заходу, а також тих, хто мав досвід складання ЗНО та в цілому його підтримує.
- ❑ **Майже половина опитаних (48%) вважає, що ЗНО створює рівні умови для вступу до вищих навчальних закладів для всіх, незалежно від матеріальних можливостей**, тоді як 31% дотримуються протилежної думки, а кожен п'ятий – не визначився з даного питання. Цікаво, що у рівні умови для всіх більше вірять люди з середнім та високим рівнем доходів, аніж малозабезпечені та бідні, а також більше молодь, аніж старше покоління. Окрім того, 38% опитаних однозначно або скоріше переконані, що запровадження ЗНО підвищило якість середньої та вищої освіти в Україні (дещо частіше так вважають ті, хто мав досвід складання ЗНО), стільки ж – думають навпаки, чверть – не визначились.
- ❑ При цьому цікаво, що **45% респондентів все ж таки не виключають, що фальсифікації результатів ЗНО можливі** (26% – не вірять в це, ще 30% не змогли дати відповідь). Скептиків більше було помічено серед мешканців Заходу, чоловіків, тих, хто не підтримує ЗНО. Цікаво, що серед батьків рівень недовіри до ЗНО дещо вищий, аніж серед тих, хто особисто складав тести.
- ❑ **Найбільшими перевагами ЗНО на думку опитаних є об'єктивність оцінювання за рахунок виключення людського фактору (32%), подолання корупції при вступі до вищих навчальних закладів (28%) та забезпечення рівного доступу до вищої освіти незалежно від матеріальних можливостей абітурієнта (27%)**. Ще по 20-21% серед найбільших переваг відмітили наближення української освіти до європейських стандартів освіти та підвищення ефективності відбору студентів до вищих навчальних закладів, 16% – підвищення якості середньої та вищої освіти. 13% вважають, що ЗНО взагалі не має жодних переваг, кожен п'ятий – вагається з відповіддю.

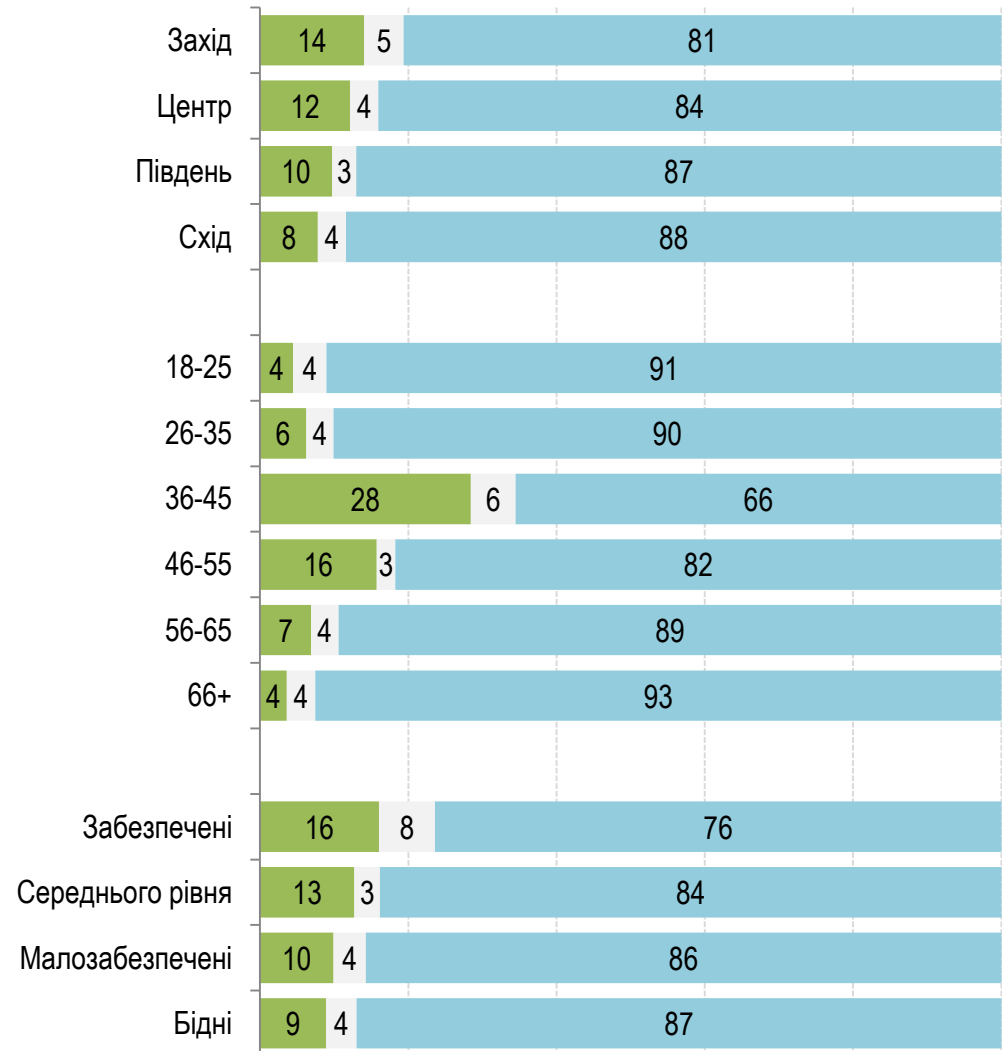
- ❑ В той же час, серед найбільших недоліків ЗНО опитані відзначають складність та недосконалість тестів (31%), необхідність у додатковому навчанні (29%) та часті зміни правил проходження тестів (26%). Кожен п'ятий до найбільших недоліків відносить поглиблення нерівності між звичайними та привілейованими школами, ще 17% – падіння якості шкільної освіти, 16% – неможливість оцінити творчі здібності учнів, 14% – недосконалість при системі оцінювання. Лише 5% опитаних вважають, що ЗНО не має жодних недоліків, кожен четвертий – вагається із відповіддю.
- ❑ Більше половини (52%) тих, хто особисто або чії діти здавали ЗНО, користувалися послугами репетиторів при підготовці до оцінювання, 43% - не користувалися такими послугами. Частіше за інших послугами репетиторів користувалися люди з вищим рівнем доходів та мешканці міст, тоді як у регіональному розрізі відсутніх відмінностей по цьому питанню не виявлено.
- ❑ 41% респондентів підтримують рішення не проводити з 2018 року ЗНО з предмету «Російська мова», 35% – проти такої ініціативи, ще чверть – не визначились. Найбільшу підтримку дане рішення знаходить серед мешканців Заходу, селян, молоді (до 25 років), більш заможних, а також тих, хто в цілому підтримує ЗНО та мав досвід його складання або чії діти планують вступ до ВУЗу найближчим часом. У свою чергу, найбільше опонентів на Сході та Півдні країни, серед найстарших та найбільш бідніших осіб, а також тих, хто не підтримує і не складав ЗНО та чії діти взагалі не вступатимуть до ВУЗу найближчим часом.
- ❑ При цьому майже половина (47%) підтримує ідею запровадити обов'язковий тест ЗНО з предмету «Іноземна мова» (27% – проти, стільки ж – не визначились). Цікаво, що дана ідея більш популярна серед батьків вступників, міського населення, та більш заможних громадян, аніж серед тих, чії діти ще не поступатимуть, селян та бідніших.
- ❑ 11% опитаних заявили про намір своїх дітей вступати до вищих навчальних закладів у найближчі 3 роки, тоді як 85% - не мають такого наміру. Найбільше тих, чії діти планують вступ до ВУЗів, серед осіб середнього віку, з високим рівнем доходів, та мешканців західних регіонів.
- ❑ Протягом останніх 10 років 12% респондентів склали тести ЗНО особисто, ще 20% заявили, що це робили їхні діти або ж онуки. Дві третини респондентів до 35 років мали досвід складання цих тестів за останні 10 років.

Чи у найближчі 3 роки Ваші діти мають намір вступати до вищих навчальних закладів?

■ Так ■ Ні ■ Важко відповісти

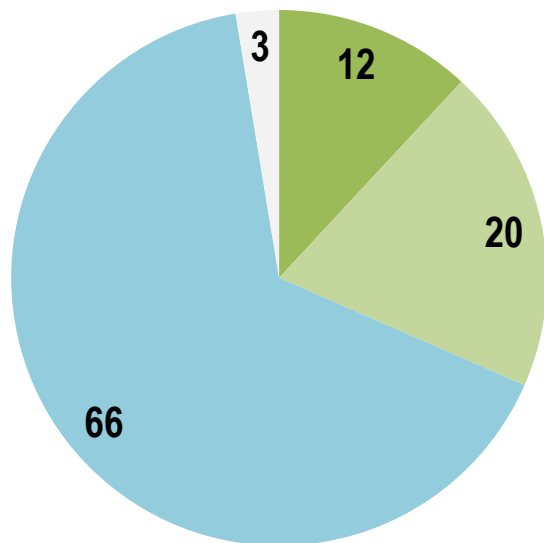

РЕГІОНИ. ВІК. ДОХОДИ

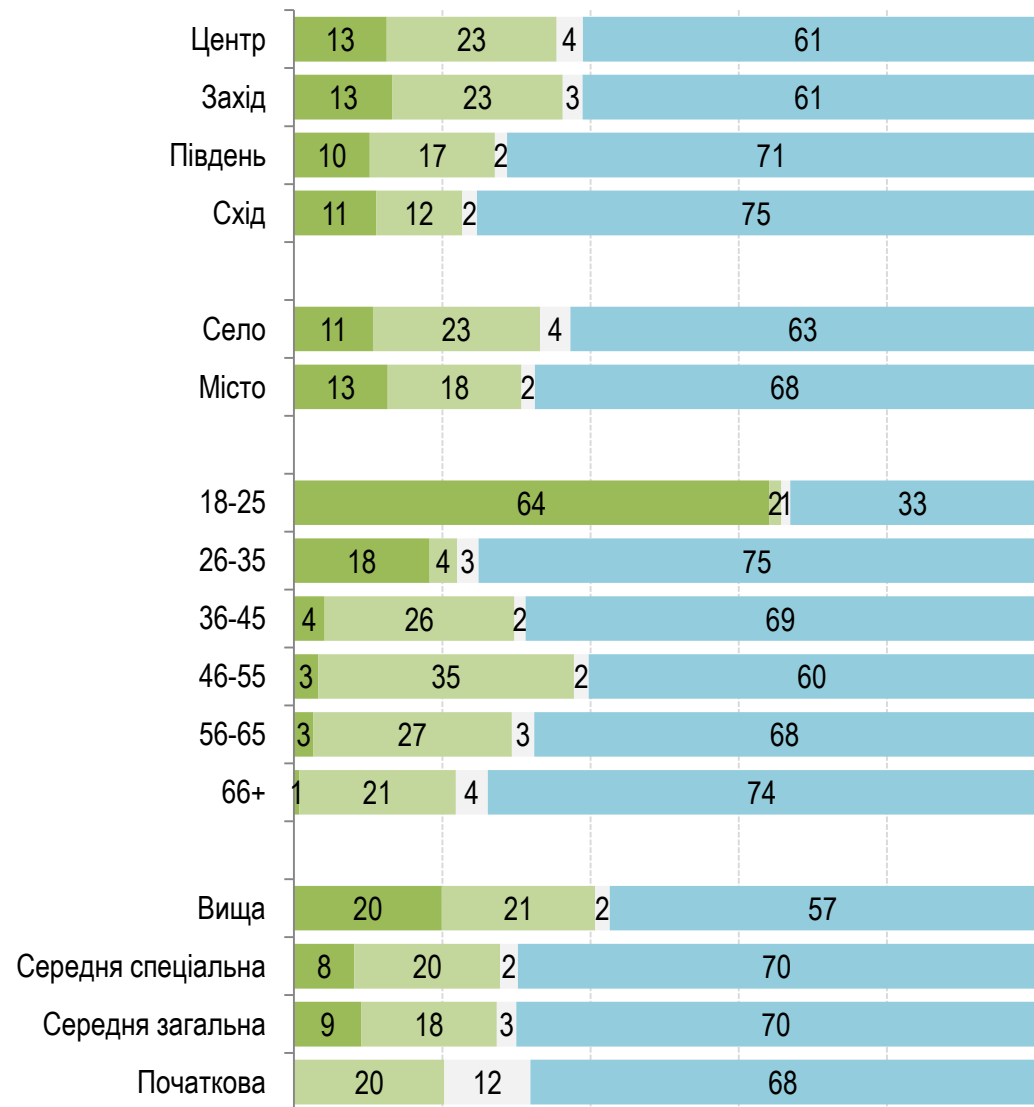

Чи складали Ви особисто, або ж Ваші діти (онуки), тести зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО) з метою вступу до вищих навчальних закладів за останні 10 років?

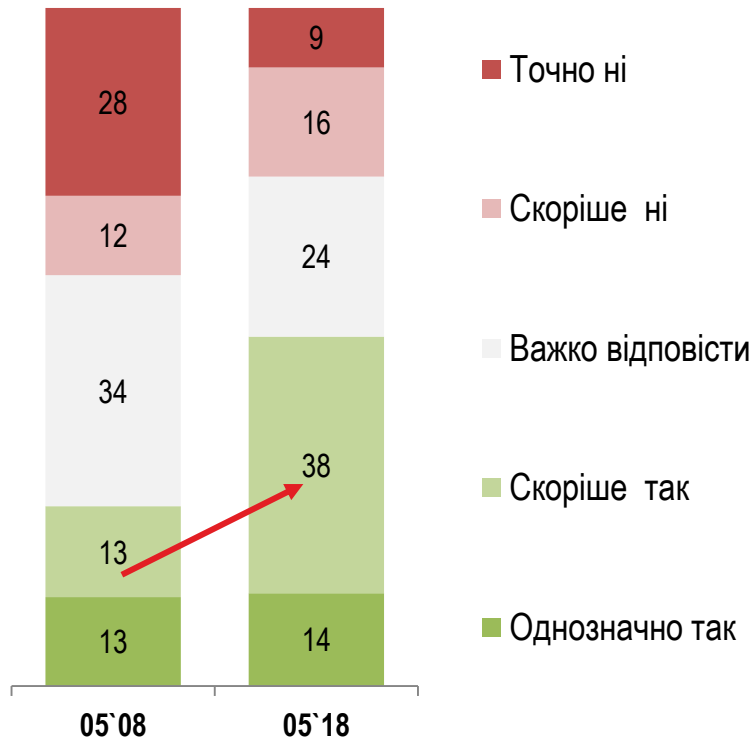
■ Так, складав особисто   ■ Так, складали мої діти/онуки
■ Ні   ■ Важко відповісти

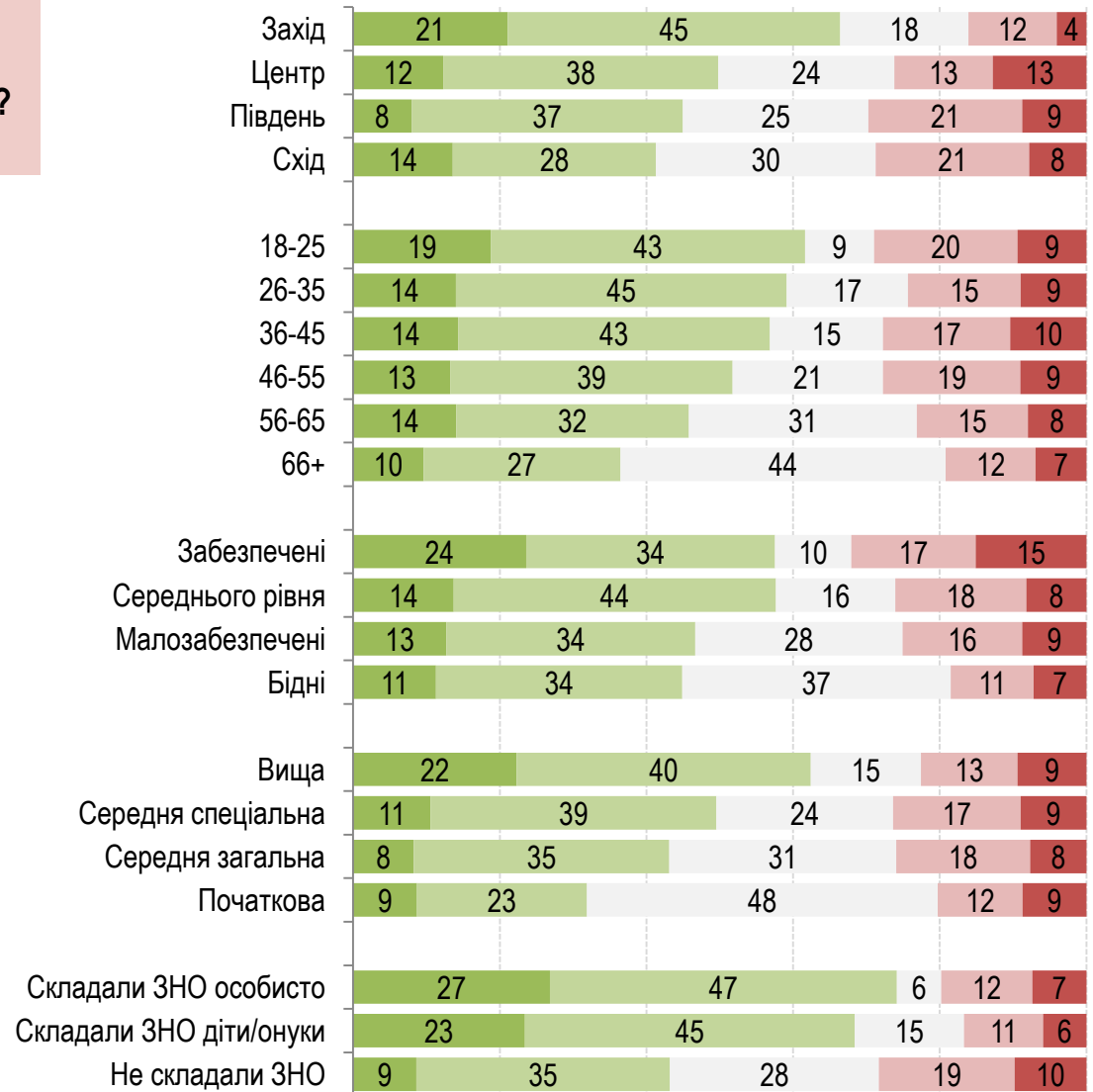
РЕГІОНИ. ТИП ПОСЕЛЕННЯ. ВІК. ОСВІТА

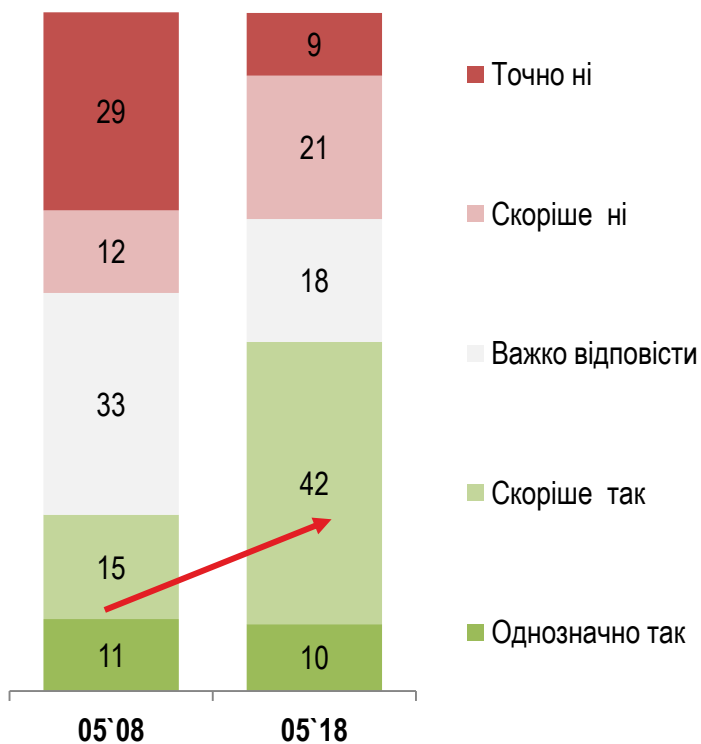
Цього року виповнюється 10 років з часу запровадження в Україні зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО) при вступі до вищих навчальних закладів. Чи підтримуєте ви запровадження ЗНО в Україні замість вступних екзаменів?

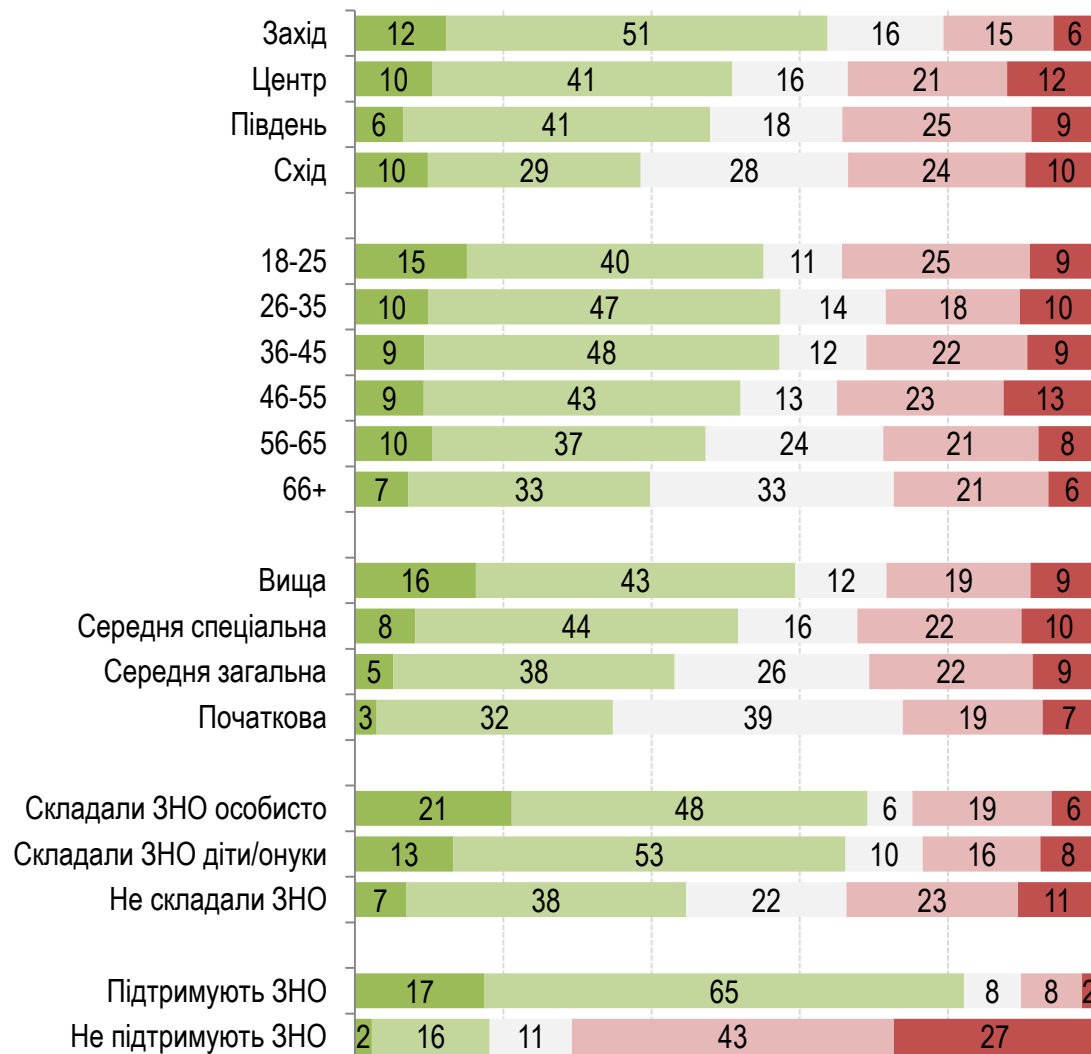
РЕГІОНИ. ВІК. ДОХОДИ. ОСВІТА. ДОСВІД СКЛАДАННЯ ЗНО

Чи вірите ви, що ЗНО дозволяє більш справедливо оцінювати рівень знань вступників?

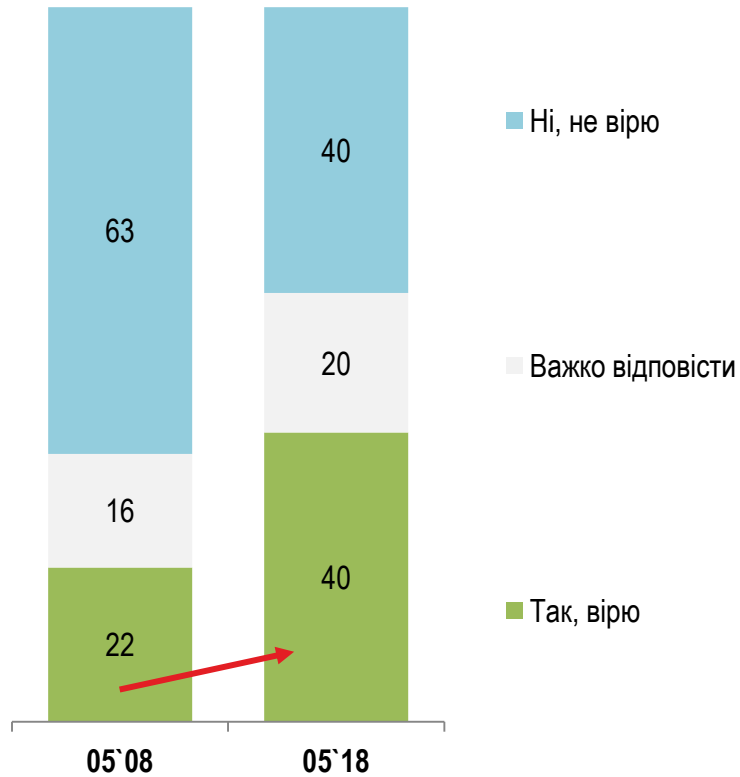

РЕГІОНИ. ВІК. ОСВІТА. ДОСВІД СКЛАДАННЯ ЗНО. ПІДТРИМКА ЗНО

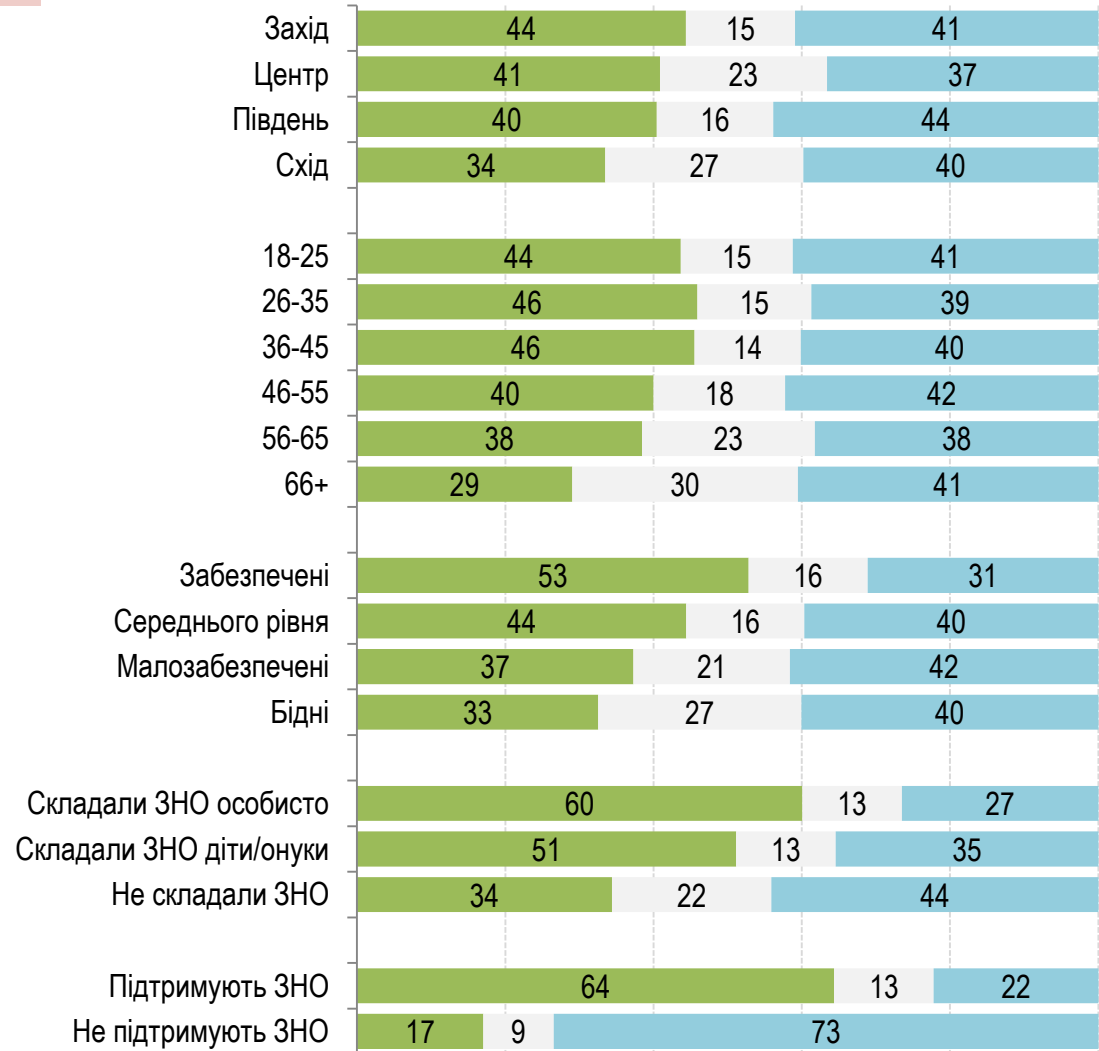

Чи вірите Ви, що вступ до вищих навчальних закладів
можливий без корупції?

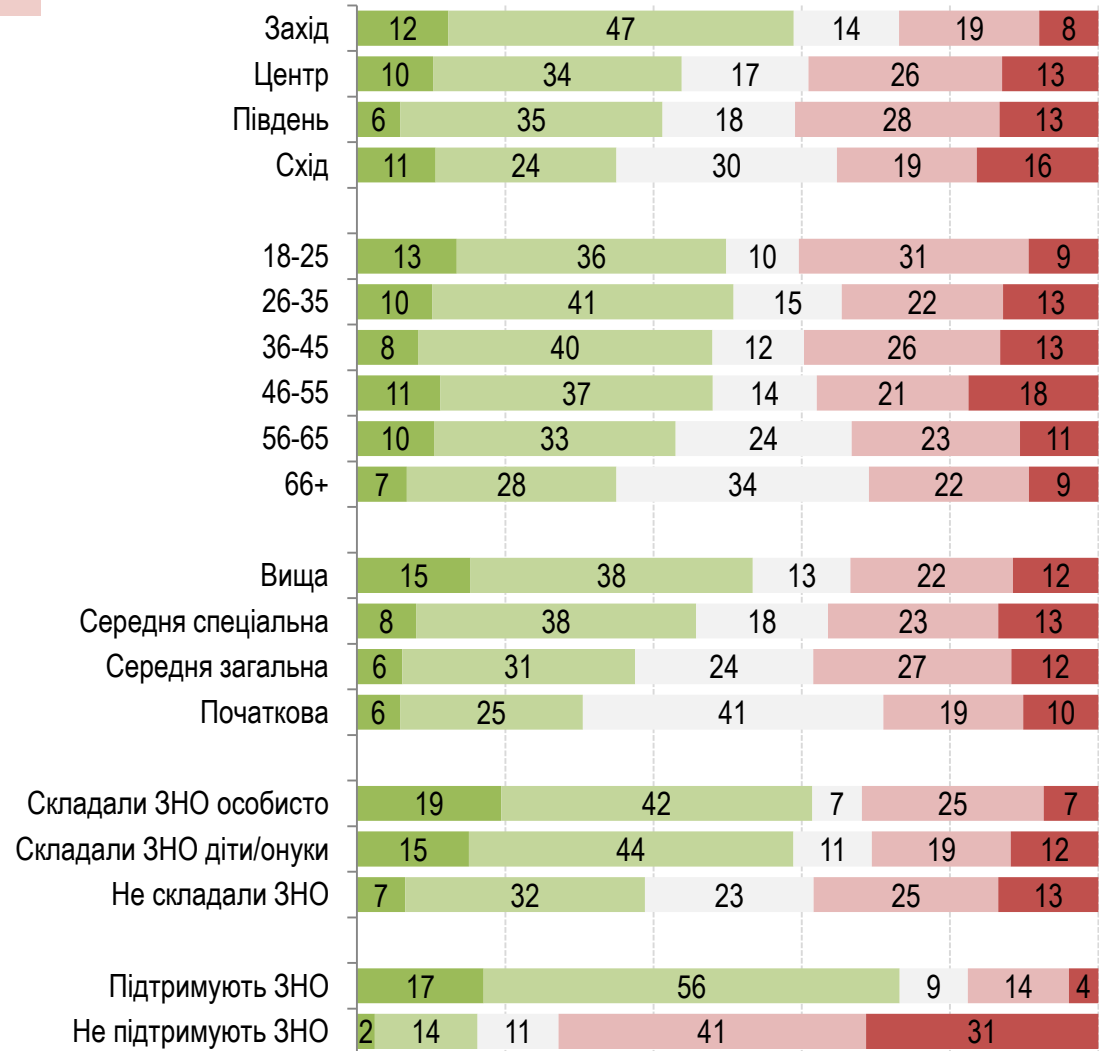
РЕГІОНИ. ВІК. ДОХОДИ. ОСВІТА. ДОСВІД СКЛАДАННЯ
ЗНО. ПІДТРИМКА ЗНО

Чи вірите ви, що запровадження ЗНО сприяє боротьбі з корупцією при вступі до вищих навчальних закладів?

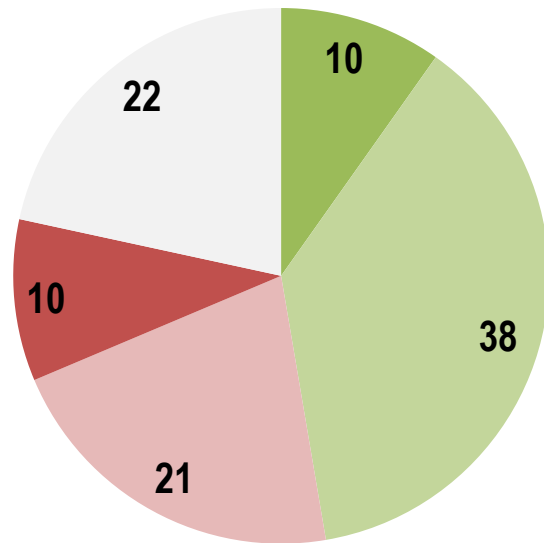

РЕГІОНИ. ВІК. ОСВІТА. ДОСВІД СКЛАДАННЯ ЗНО. ПІДТРИМКА ЗНО

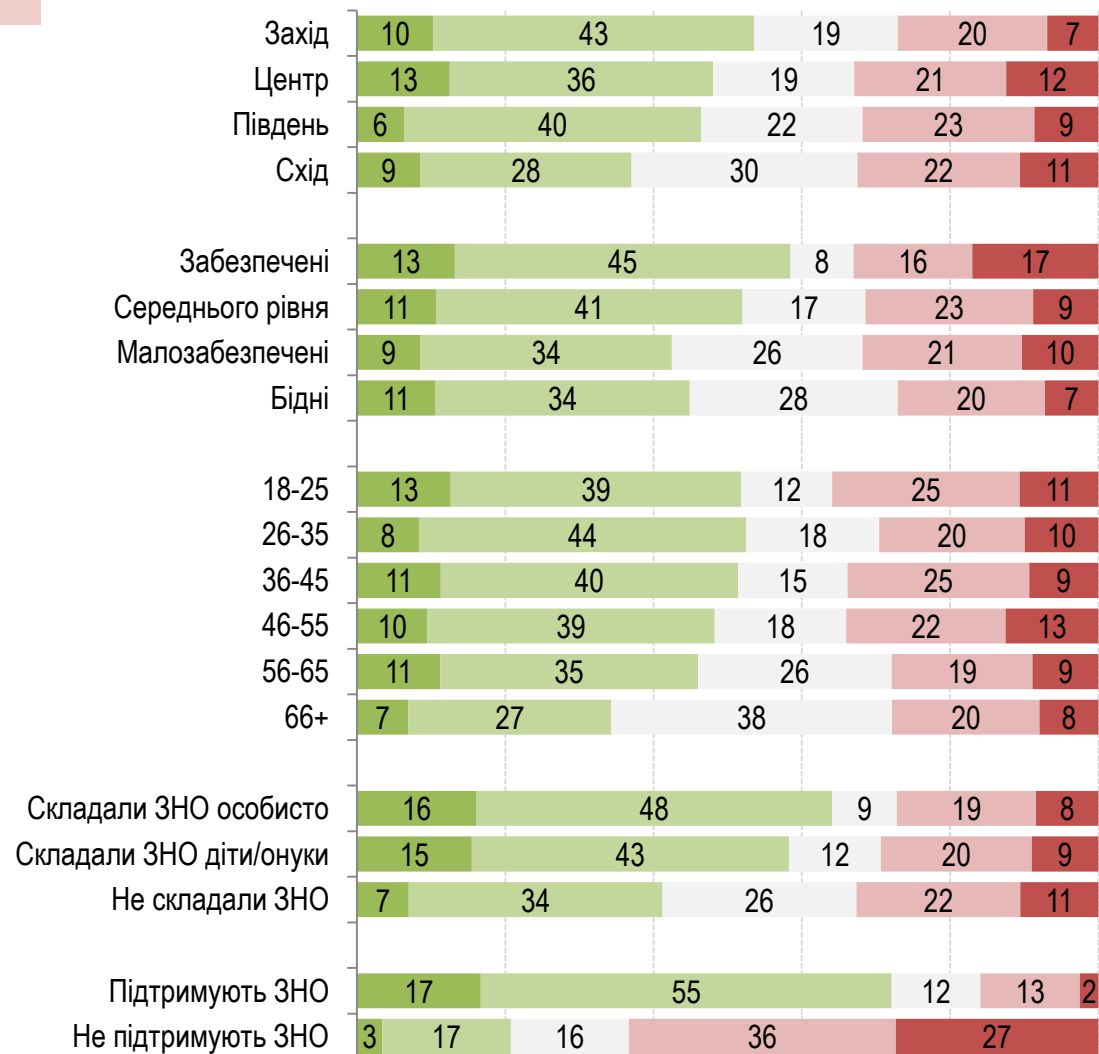

Як Ви вважаєте, чи створює ЗНО рівні умови для вступу до вищих навчальних закладів для всіх, незалежно від матеріальних можливостей?

- Однозначно так
- Скоріше так
- Скоріше ні
- Точно ні
- Важко відповісти

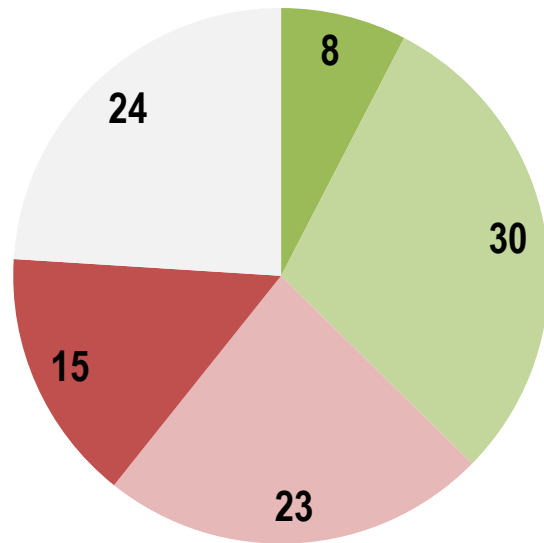

РЕГІОНИ. ДОХІД. ВІК. ДОСВІД СКЛАДАННЯ ЗНО. ПІДТРИМКА ЗНО

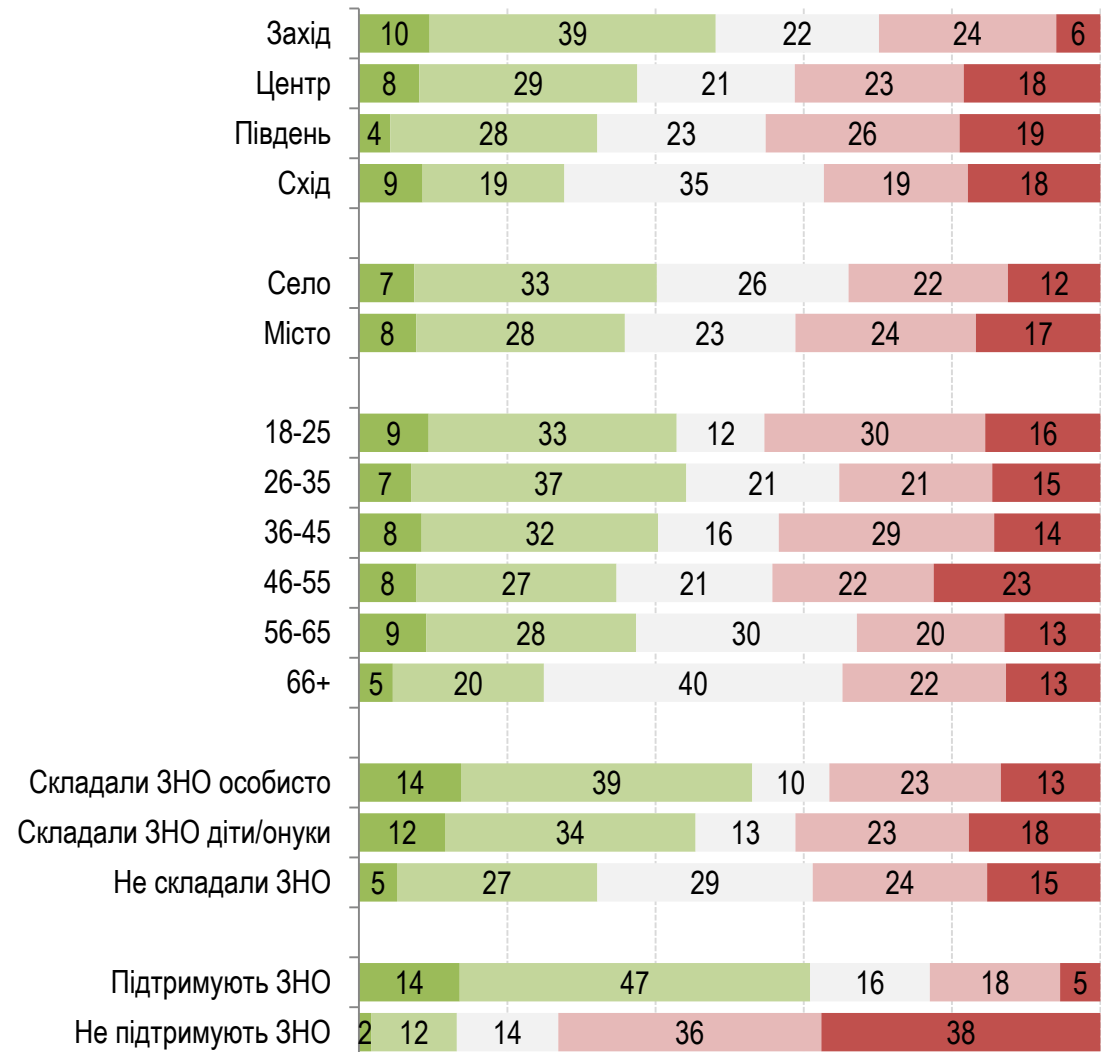

Як Ви вважаєте, чи підвищило запровадження ЗНО якість середньої та вищої освіти в Україні?

■ Однозначно так
 ■ Скоріше так
 ■ Скоріше ні
■ Точно ні
 ■ Важко відповісти

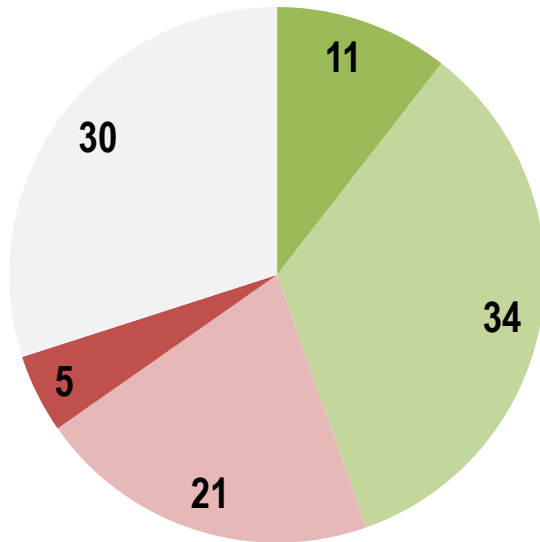

РЕГІОНИ. ТИП ПОСЕЛЕННЯ. ВІК. ДОСВІД СКЛАДАННЯ ЗНО. ПІДТРИМКА ЗНО

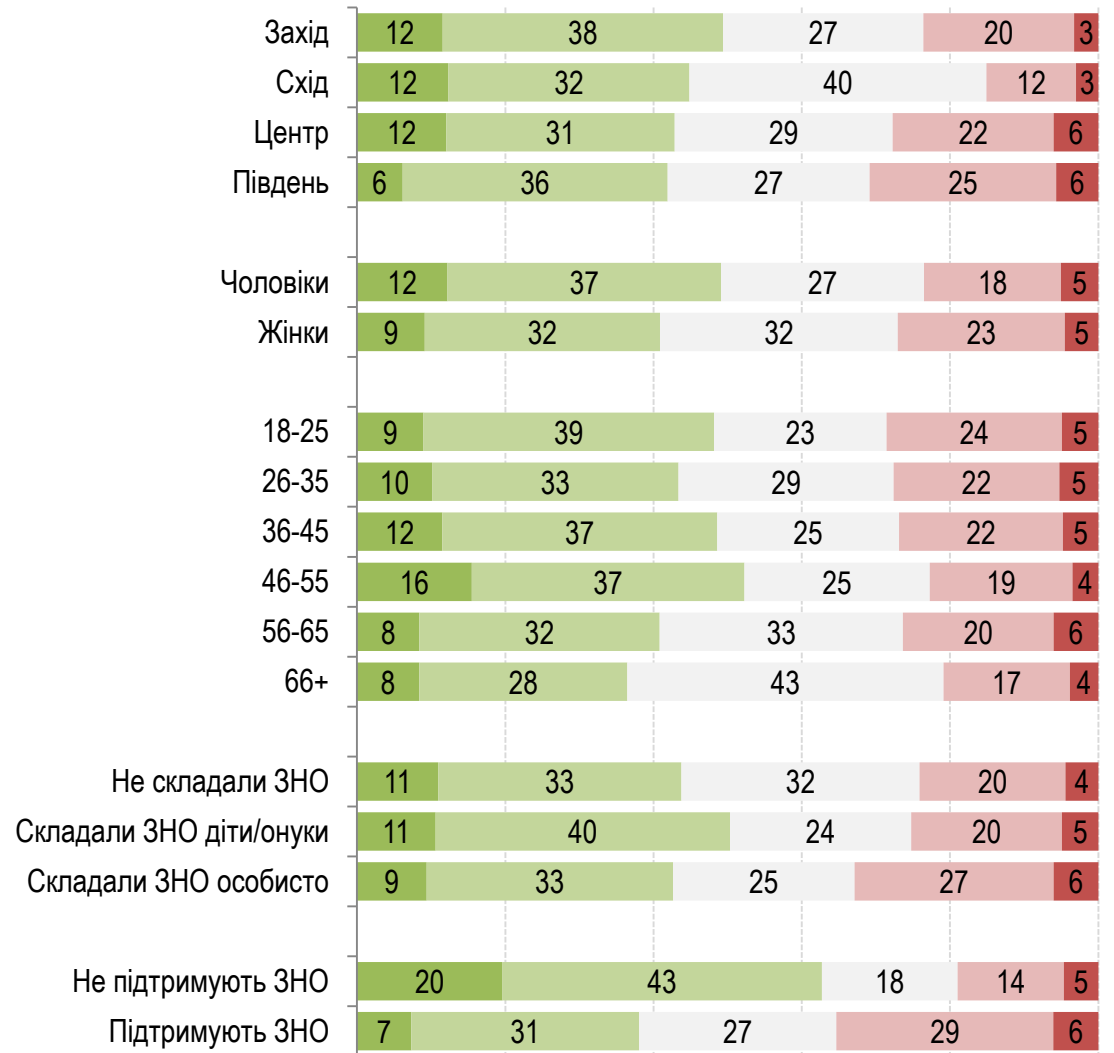

Як Ви вважаєте, чи можливі фальсифікації результатів ЗНО?

■ Однозначно так
 ■ Скоріше так
 ■ Скоріше ні
■ Точно ні
 ■ Важко відповісти

РЕГІОНИ. СТАТЬ. ВІК. ДОСВІД СКЛАДАННЯ ЗНО. ПІДТРИМКА ЗНО

На вашу думку, які основні переваги зовнішнього незалежного оцінювання в Україні?

НЕ БІЛЬШЕ 3-Х ВІДПОВІДЕЙ

На вашу думку, які основні недоліки зовнішнього незалежного оцінювання в Україні?

НЕ БІЛЬШЕ 3-Х ВІДПОВІДЕЙ

На вашу думку, які основні переваги зовнішнього незалежного оцінювання в Україні?

	Наміри вступу до ВНЗ		Підтримка запровадження ЗНО		Досвід складання ЗНО		
	Діти поступатимуть за 3 роки	Діти не поступатимуть за 3 роки	Підтримують	Не підтримують	Так, складав особисто	Так, складали мої діти/онуки	Ні
Об'єктивність оцінювання за рахунок виключення людського фактору	41	31	44	22	42	44	27
Подолання корупції при вступі до вищих навчальних закладів	29	28	41	16	39	34	24
Забезпечення рівного доступу до вищої освіти незалежно від матеріальних можливостей абітурієнта	32	26	37	16	39	31	23
Наближення української освіти до європейських стандартів освіти	25	20	28	17	29	25	19
Підвищення ефективності відбору студентів до вищих навчальних закладів	23	20	29	11	20	24	18
Підвищення якості середньої та вищої освіти	17	16	21	11	18	16	15
Інше	2	2	2	2	2	2	2
Немає жодних переваг	13	13	3	32	10	12	15
Важко відповісти	8	22	8	21	8	10	25

На вашу думку, які основи переваги зовнішнього незалежного оцінювання в Україні?

	Захід	Центр	Південь	Схід	18-25 років	26-35 років	36-45 років	46-55 років	56-65 років	66 і старше	Бідні	Малозабезпечені	Середнього рівня	Забезпечені	Початкова	Середня загальна	Середня спеціальна	Вища
Об'єктивність оцінювання за рахунок виключення людського фактору	36	36	26	28	28	23	25	23	17	14	27	30	35	38	23	26	31	39
Подолання корупції при вступі до вищих навчальних закладів	36	27	25	21	36	35	34	34	31	24	33	27	27	32	13	24	29	31
Забезпечення рівного доступу до вищої освіти незалежно від матеріальних можливостей абітурієнта	19	30	31	26	33	30	25	33	26	24	22	24	30	32	13	24	26	32
Наближення української освіти до європейських стандартів освіти	26	22	16	21	19	24	22	22	18	14	14	19	25	22	14	18	21	24
Підвищення ефективності відбору студентів до вищих навчальних закладів	21	22	22	11	18	19	15	15	14	15	13	19	23	20	16	16	20	23
Підвищення якості середньої та вищої освіти	18	16	16	12	2	2	2	3	2	1	14	15	16	23	17	14	17	16
Інше	2	2	3	1	15	11	13	15	16	12	3	3	1		3	3	2	1
Немає жодних переваг	7	12	23	13	9	16	17	16	24	35	15	13	13	23	12	15	15	11
Важко відповісти	17	22	15	30	36	30	28	27	25	19	28	24	15	10	41	28	19	15

На вашу думку, які основні недоліки зовнішнього незалежного оцінювання в Україні?

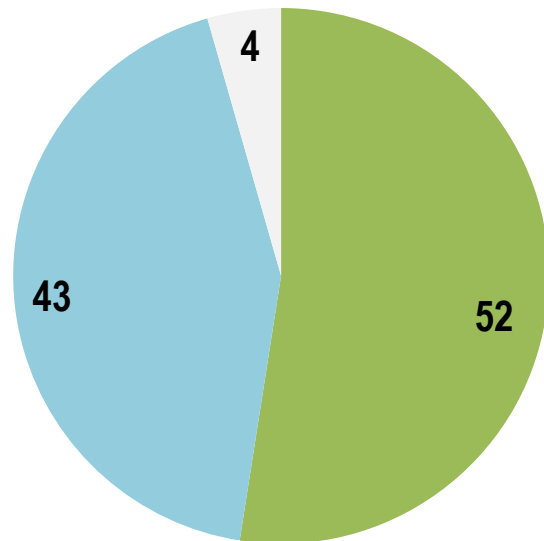
	Захід	Центр	Південь	Схід	18-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66+	Бідні	Малозабезпечені	Середнього рівня	Забезпечені	Початкова	Середня загальна	Середня спеціальна	Вища
Складність та недосконалість тестів	29	29	38	26	38	32	33	36	29	20	29	30	32	37	22	29	30	34
Необхідність у додатковому навчанні	30	28	31	24	31	30	32	36	24	20	24	28	30	38	28	24	28	32
Часті зміни правил проходження тестів	24	29	26	22	38	29	29	23	24	16	21	24	29	30	25	21	26	30
Поглиблення нерівності між звичайними та привілейованими школами	17	24	20	15	20	23	21	20	17	16	15	17	22	31	12	17	20	22
Падіння якості шкільної освіти	16	16	22	14	22	18	19	16	15	15	23	17	15	18	17	15	18	18
Неможливість оцінити творчі здібності учнів	14	21	12	13	18	16	19	16	14	12	12	16	16	18	12	13	16	17
Недосконалість при системі оцінювання	15	15	11	16	16	15	16	14	14	10	10	14	14	21	7	13	16	13
Інше	2	2	3	3	2	3	3	4	1	2	2	2	2		1	3	3	1
Немає жодних недоліків	2	5	8	3	5	6	4	4	6	3	3	4	5	11	1	5	5	4
Важко відповісти	24	24	20	36	13	20	19	22	30	44	35	28	20	8	42	34	22	21

На вашу думку, які основні недоліки зовнішнього незалежного оцінювання в Україні?

	Наміри вступу до ВНЗ		Підтримка запровадження ЗНО		Досвід складання ЗНО		
	Діти поступатимуть за 3 роки	Діти не поступатимуть за 3 роки	Підтримують	Не підтримують	Так, складав особисто	Так, складали мої діти/онуки	Ні
Складність та недосконалість тестів	36	30	35	33	37	37	28
Необхідність у додатковому навчанні	38	28	32	29	34	33	27
Часті зміни правил проходження тестів	37	24	31	26	37	31	22
Поглиблення нерівності між звичайними та привілейованими школами	17	20	22	20	21	23	18
Падіння якості шкільної освіти	20	16	16	22	17	17	17
Неможливість оцінити творчі здібності учнів	19	15	16	19	18	18	14
Недосконалість при системі оцінювання	14	14	15	17	15	15	14
Інше	3	2	2	3	2	2	2
Немає жодних недоліків	4	5	6	5	7	5	5
Важко відповісти	13	27	17	19	11	15	30

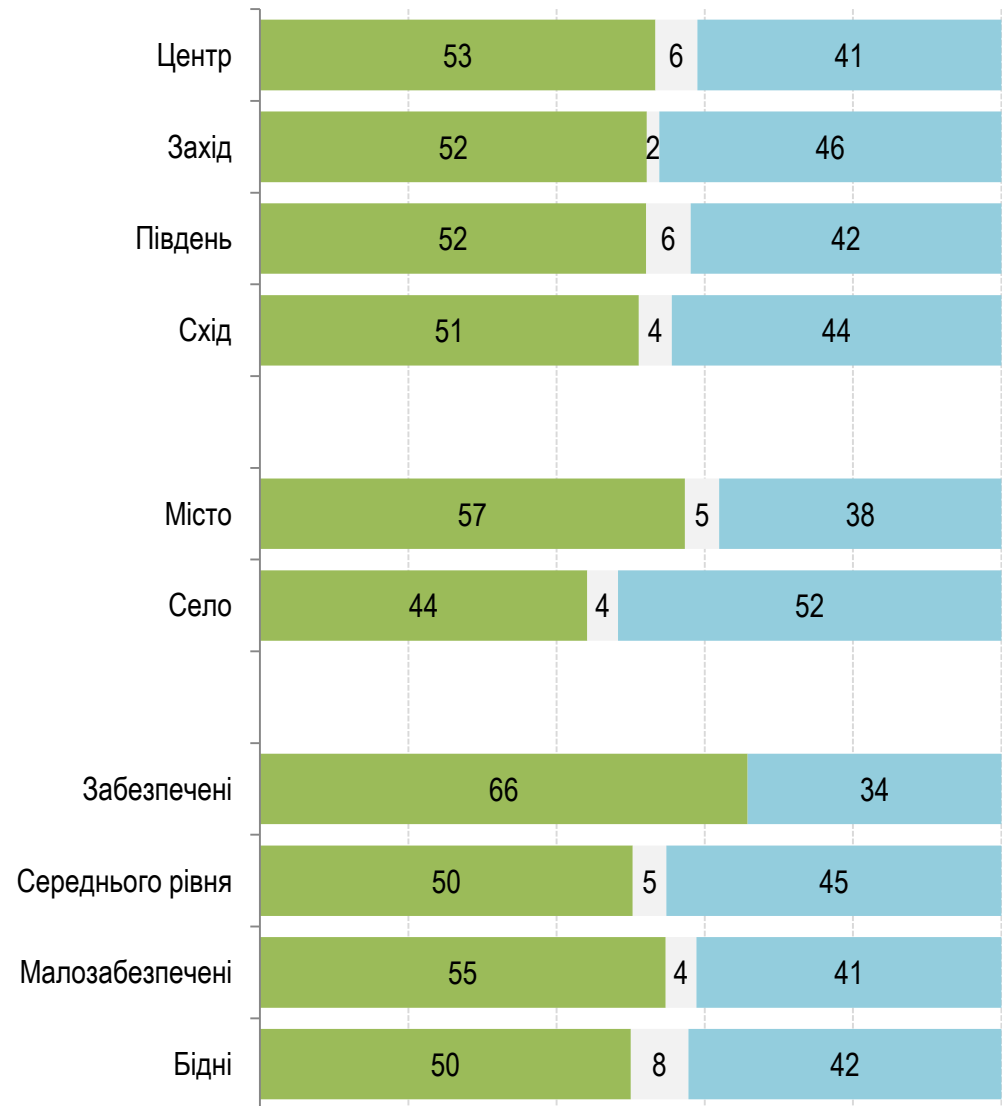
Чи користувалися Ви послугами репетиторів при підготовці до зовнішнього незалежного оцінювання?

■ Так   ■ Ні   ■ Важко відповісти

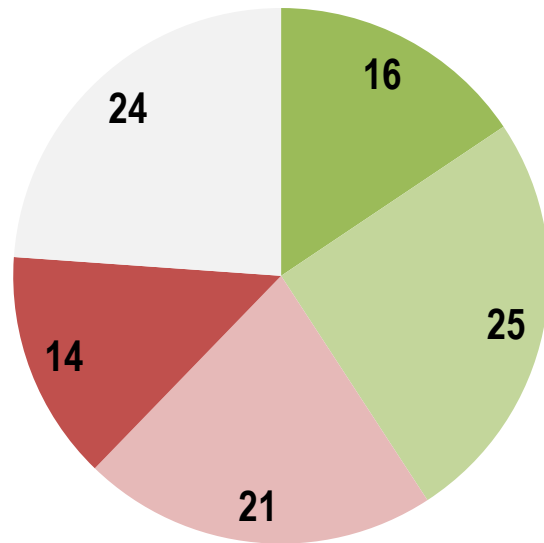
Серед тих, хто особисто або чії діти здавали ЗНО,
N=789

РЕГІОНИ. ТИП ПОСЕЛЕННЯ. ДОХОДИ

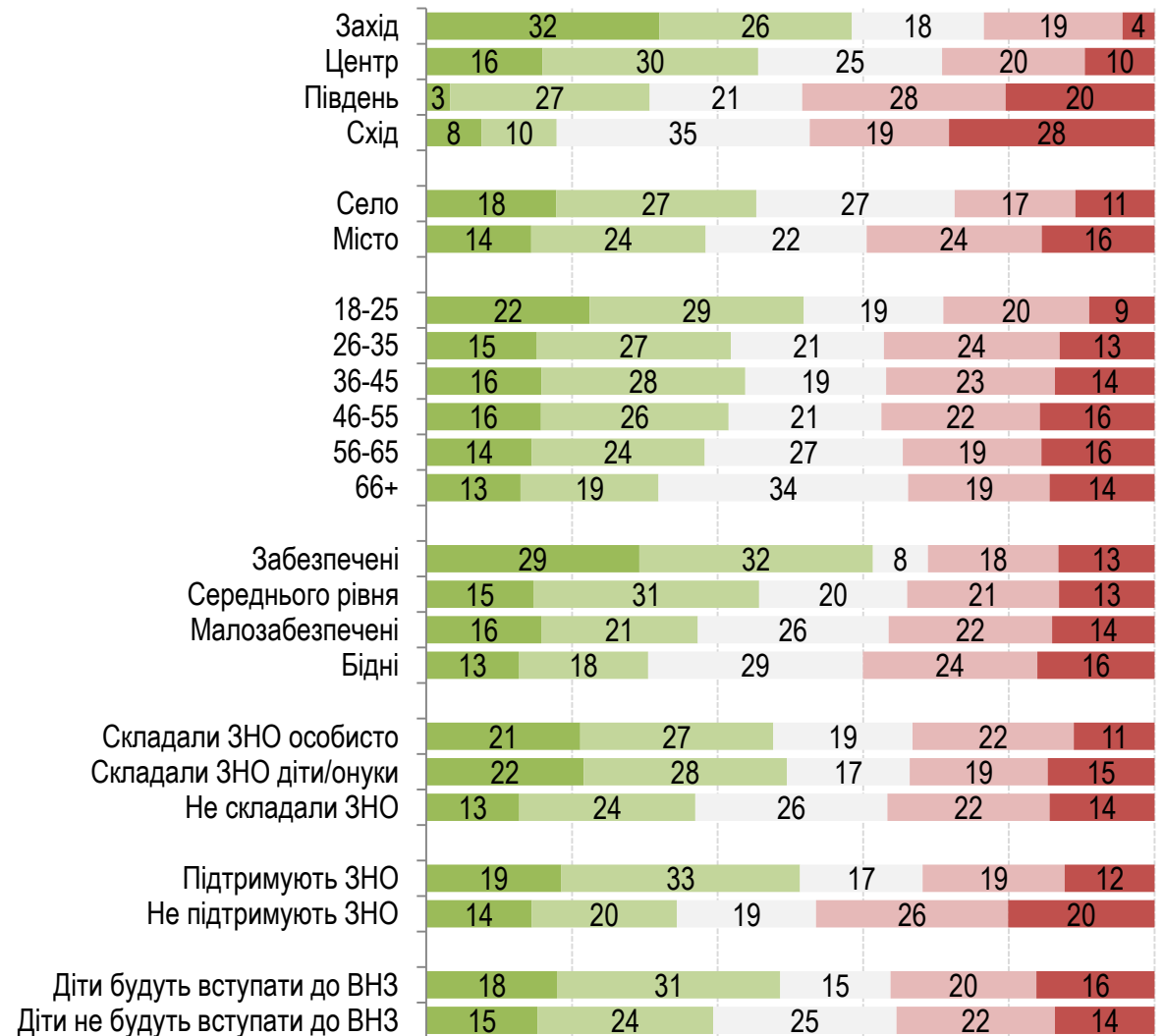

Чи підтримуєте Ви рішення не проводити з 2018 року ЗНО з предмету «Російська мова»?

■ Однозначно так
 ■ Скоріше так
 ■ Скоріше ні
■ Точно ні
 ■ Важко відповісти

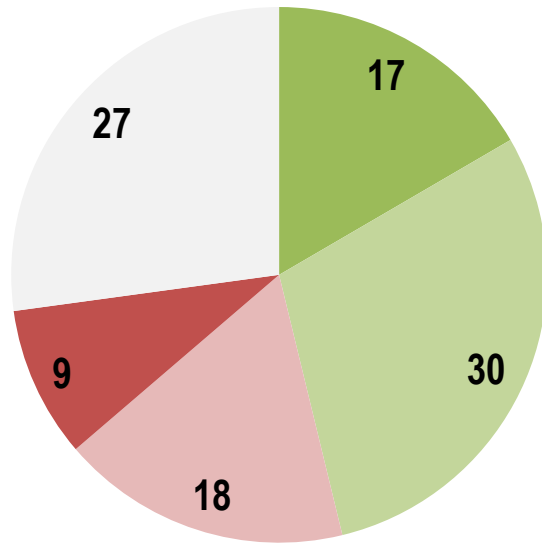

РЕГІОНИ. ТИП ПОСЕЛЕННЯ. ВІК. ДОХІД. ДОСВІД СКЛАДАННЯ ЗНО. ПІДТРИМКА ЗНО. НАМІРИ ВСТУПАТИ ДО ВНЗ

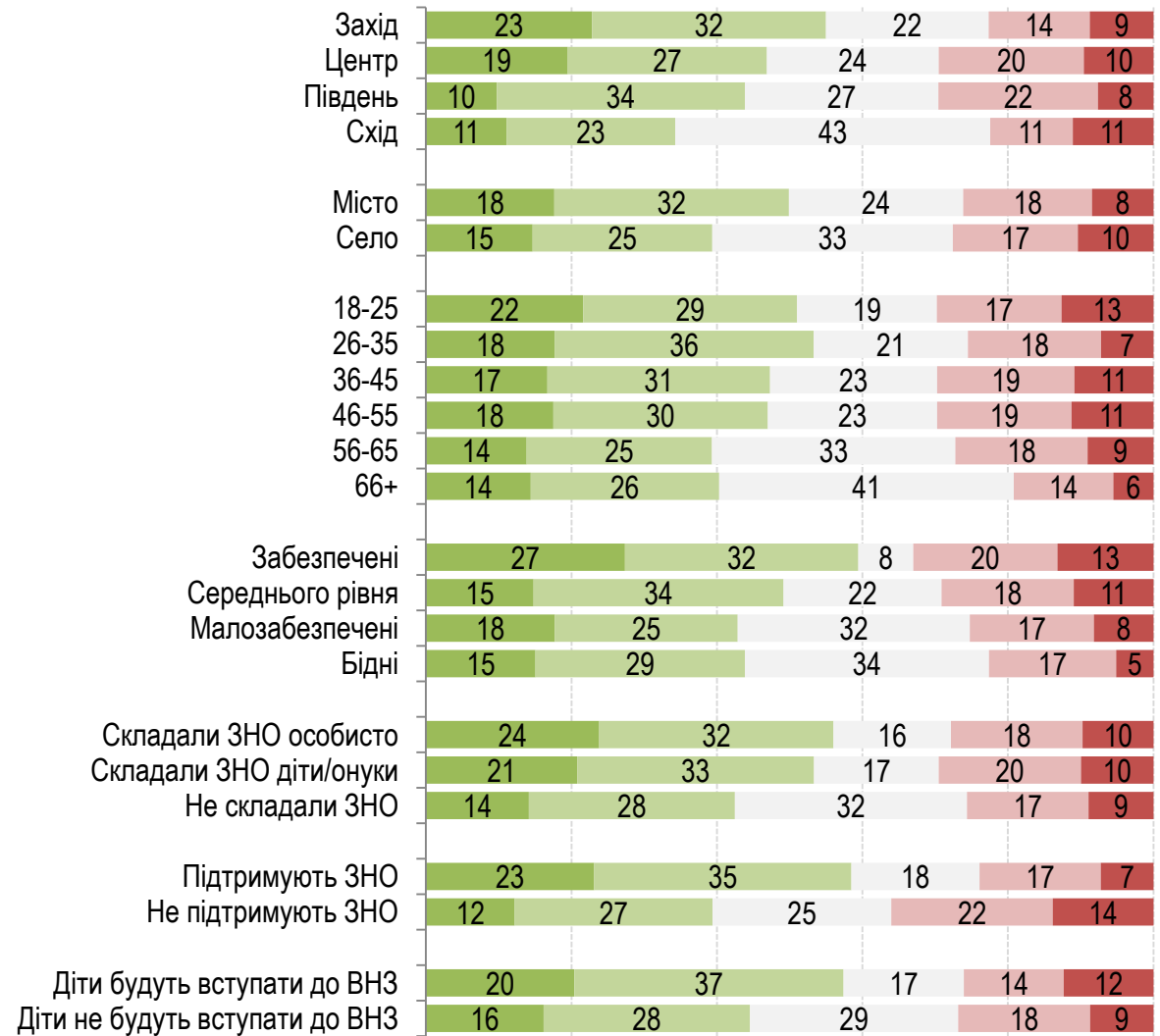

Чи підтримуєте Ви ідею запровадити обов'язковий тест ЗНО з предмету «Іноземна мова»?

■ Однозначно так
 ■ Скоріше так
 ■ Скоріше ні
■ Точно ні
 ■ Важко відповісти

РЕГІОНИ. ТИП ПОСЕЛЕННЯ. ВІК. ДОХІД. ДОСВІД СКЛАДАННЯ ЗНО. ПІДТРИМКА ЗНО. НАМІРИ ВСТУПАТИ ДО ВНЗ

КОНТАКТИ

Соціологічна група «РЕЙТИНГ»

01010, г. Київ, вул. Івана Мазепи, 3, оф.3

(+380 44) 254-3693

(+380 44) 254-3694

<http://ratinggroup.ua/>

info@ratinggroup.com.ua

